

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/141/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217206312
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8217206312.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Marianny Hirkovej, v právnej veci žalobcu: C. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, XXX XX A., zastúpený: JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Námestie SNP 7, Stropkov proti žalovanému: SlovakTelekom, a.s., so sídlom Bajkalská 28, Bratislava, IČO: 35 763 469, zastúpený: JUDr. Petrom Škerlíkom, CSc., advokátom so sídlom ul. J. Ťatliaka 2051/8, Dolný Kubín o primeraná finančné zadosťučinenie, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 8C/31/2017-39 zo dňa 03.07.2019, takto jednohlasne

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Mení rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že

- v zastavenej časti uplatneného nároku priznáva žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 91,9 % voči žalovanému,
- vo vzťahu k primeranému finančnému zadosťučineniu priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy v plnom rozsahu.

O výške týchto náhrad bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bardejov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi titulom primeraného finančného zadosťučinenia sumu vo výške 151,09 Eur v lehote 15 dní do právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, § 1 ods.1, § 3 ods. 1, 2, 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenu súdu dňa 24.4.2013, ktorej bola pridelená spisová značka 5C 96/2013 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného vydať mu bezdôvodné obohatenie vo výške 151,09 Eur spolu s 9,5% ročným úrokom z omeškania od 4.10.2011 do zaplataenia a zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 497,91 Eur. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania. Žalovaný navrhol žalobu v časti o zaplataenie primeraného finančného zadosťučinenia ako bezdôvodnú zamietnuť a zároveň uviedol, že po podaní žaloby uhradil žalobcovi 151,09 Eur, pričom žalobca ho pred podaním žaloby nepožiadala o vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto žalobca nemá na úroky z omeškania z tohto nároku právo a zároveň v tejto časti konania nemôže požadovať nárok na náhradu

trov konania, pretože žalovaný svojím správaním nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania v tejto časti.

Žalobca podaním, doručeným súdu dňa 4.10.2013 vzal nárok, týkajúci sa vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 151,09 Eur a úrokov z omeškania z danej sumy späť. Žalovaný so späťvzatím v danej časti súhlasil. Uznesením č.k. 5C 96/2013 - 91 zo dňa 13.2.2017 súd zastavil konanie o nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 151,09 Eur spolu s 9,5% ročným úrokom z omeškania od 4.10.2011 do zaplatenia a nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 497,91 Eur vylúčil na samostatné konanie, v ktorom sa rozhodne aj o trovách tohto konania. Vylúčenej veci bola pridelená spisová značka 8C 31/2017.

Súd prvej inštancie o nároku na primerané finančné zadosťučinenie dospel k záveru, že žalobca si úspešne uplatnil porušenie jeho práva, ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 4C 47/2011 a následne 4C 174/2011, v ktorom bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvnej podmienky žalovaného. Zo strany žalovaného došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom zaplatení zmluvnej pokuty a teda stratu finančných prostriedkov. Súd považoval pre žalobcu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 151,09 Eur.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti zamietavému výroku a výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Poukázal na to, že uplatnené primerané finančné zadosťučinenie v sume 497,91 Eur predstavuje satisfakčný prostriedok spĺňajúci odradzovaciu a prevenčnú funkciu. Táto suma je adekvátnou náhradou za diskomfort a právnu neistotu, ktorú žalovaný pociťuje z dôvodu súdnych konaní. Na druhej strane nejde o sumu, pri ktorej by hrozilo nebezpečenstvo neprípustného obohacovania sa žalobcu a zneužívania tohto prostriedku ochrany.

Žalobca považuje za nesúladné s princípom spravodlivosti, aby znášal procesnú zodpovednosť za náhradu trov konania. Nemohol vopred s istotou predvídať akými úvahami sa bude súd zaoberať, na základe ktorého by špecifikoval presnú výšku nároku. Čo sa týka nepriznania žiadnej zo strán nároku na náhradu trov konania, žalobca ho považuje za nesprávny a žiada, že práve žalovaný mal byť zaviazaný k náhrade trov žalobcu v rozsahu 100%.

Navrhol, aby odvolací súd o napadnutých výrokoch rozhodol, že mení rozsudok prvoinštančného súdu v zamietavom II. výroku a v III. výroku o trovách konania tak, že: žalovaný je povinný zaplatiť titulom primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi sumu 497,91 Eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. Žalobca si uplatňuje náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne vyjadril. Poukázal na to, že súd dospel k správnym skutkovým zisteniam. Svoje rozhodnutie odôvodnil jasným a zrozumiteľným spôsobom.

Žalovaný uviedol, že na stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je primárne potrebné stanoviť v čom spočíva ujma, čo ani v odvolaní žalobca neuviedol a žalovaný má za to, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď náhradu trov žalobcovi nepriznal. Je potrebné striktne rozlišovať poškodenie práv spotrebiteľa od porušovania práv spotrebiteľom. Spotrebiteľské právo má slúžiť na ochranu skutočných práv a oprávnených záujmov spotrebiteľa a nie na zneužívanie práva osobami „vyhlasujúcimi sa za spotrebiteľov“.

Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca neuviedol v rámci odvolania také dôvody, na základe, ktorých by bolo potrebné zmeniť alebo zrušiť rozsudok prvostupňového súdu v rozsahu v akom ho žalovaný napadlo odvolaním. Rozsudok žalovaným v napadnutom rozsahu žalobca považuje za správny, riadne odôvodnený, vychádzajúci z relevantnej právnej úpravy.

Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny a súčasne zaviazal žalovaného k náhrade trov odvolacieho konania žalobcu vo výške 100%.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania.

V pojednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

V konaní pred prvoinštančným súdom základ nároku nebol sporný. Žalobcovi podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. primerané finančné zadosťučinenie patrí. Spornou je otázka výšky tohto nároku.

Výška finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Kým zodpovednosť žalovaného bola nesporne preukázaná, žalobca je povinný preukázať súdu všetky okolnosti odôvodňujúce výšku uplatneného nároku. V žalobe žalobca ako jediný dôvod výšky nároku na primerané finančné zadosťučinenie uviedol výšku žalovaným uplatňovanej zmluvnej pokuty. Svoj nárok čo do výšky ani pred prvoinštančným súdom na pojednávaní bližšie nešpecifikoval. Súd prvej inštancie sa náležite vyrovnal s otázkou určenia výšky primeraného finančného zadosťučinenia v sume 151,09 Eur. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel v časti sumy 151,09 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Jedným z kritérií pre posúdenie rozsahu nároku na primerané finančné zadosťučinenie je intenzita porušenia práva žalobcu konaním žalovaného. V tomto prípade žalovaný pri kontrahovaní zmluvy o pripojení využil slabšie postavenie žalobcu, ktorý nemohol zmluvu žiadnym spôsobom namietat. Súd prvej inštancie tiež správne ako jeden z faktorov relevantných pre určenie rozsahu nároku žalobcu zohľadnil správanie sa žalovaného, kedy žalovaný vyplatil žalobcovi dlžnú sumu aj s príslušenstvom, žalovaný dobre vedel, že žalobca preplatil dlžnú sumu, nič neučinil a tento preplatok mu dobrovoľne nevrátil.

Za týchto okolností odvolací súd považuje finančné zadosťučinenie v sume 151,09 Eur za primerané, zodpovedajúce špecifikám daného prípadu. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Odvolací súd vo vzťahu k zamietavému výroku uvádza, že na strane žalobcu pre účely určenia výšky priznaného práva na primerané finančné zadosťučinenie je povinnosť tvrdiť okolnosti, na základe takých sám odvodzuje výšku nároku. Tieto okolnosti však nemôžu mať všeobecný charakter, musia byť vo vzťahu k žalobcovi individualizované. Pre určenie výšky nároku podľa § 3 ods. 5 zák. č. 270/2007 Z.z. súd musí mať zistené objektívne okolnosti o povahe, intenzite, trvaní, rozsahu nepriaznivého pôsobenia úkonov žalovaného, ako aj ich pociťovanie a prežívanie žalobcom. Účelom tohto nároku je totiž individuálne, nie paušálne, zmierniť prípadne vyvážiť nepriaznivý následok konania žalovaného voči žalobcovi.

Pre to, aby súd svojou úvahou mohol dospieť k určeniu správnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia, je povinnosťou žalobcu uvedené okolnosti aspoň tvrdiť. V prejednávanej veci však okrem poukazu na výšku zmluvnej pokuty a na tvrdenie o hrozacej ujme bez bližšej identifikácie, žalobca nič iné netvrdil.

Preto nebolo možné odvolacím súdom prehodnotiť úvahu prvoinštančného súdu, ktorý nad rámec priznanej sumy 151,09 eura nárok na primerané finančné zadosťučinenie zamietol.

6. Vo vzťahu k výroku rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania odvolací súd uvádza, že prvoinštančný súd opomenul vyhodnotiť kombináciu dvoch procesných dôvodov, ktoré na rozhodnutie majú vplyv.

Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

V predchádzajúcom konaní 5C 96/2013 uznesením zo dňa 13.02.2017 súd prvej inštancie zastavil konanie o nároku žalobcu, keďže došlo k späťvzatiu časti návrhu zo strany žalobcu. Žalobca však zobral žalobu späť po tom, čo po podaní žaloby, jej doručení žalovanému, žalovaný v prospech žalobcu čiastočne plnil a dňa 23.5.2013 uhradil v prospech žalobcu sumu 151,09 eura z titulu bezdôvodného obohatenia.

V tomto prípade z procesného hľadiska za zastavenie konania nesie zodpovednosť žalovaný, ktorý zodpovedá v tomto rozsahu za trovy žalobcu.

Pri nároku na náhradu trov konania odvolací súd určil mieru zodpovednosti žalovaného aj s prihliadnutím na to, že žalobca si pôvodne uplatnil bezdôvodné obohatenie vo výške 151,09 eura a úroky z omeškania vo výške 9,5 % od 4.10.2011 do zaplataenia. Príslušenstvo uplatnenej pohľadávky žalobcovi žalovaným uhradené nebolo. Žalobca napriek tomu zobral späť čiastočne žalobu aj vo vzťahu k 9,5 % úroku z omeškania od 4.10.2011 do 23.5.2013. Tu žalovaný zodpovednosť za zastavenie konania nenesie, za trovy konania zodpovedá žalobca.

Pri porovnávaní miery zodpovednosti oboch procesných strán pri späťvzatií žaloby odvolací súd ustálil úspech žalobcu (151,09 eura) na 95,95 % a úspech žalovaného (úroky z omeškania 6,37 eura) na 4,05

% . Po odpočítaní úspechu žalovaného od úspechu žalobcu miera zodpovednosti za trovy zastaveného konania bola na strane žalovaného vo výške 91,9 %.

Režim rozhodovania o trovách nároku na primerané finančné zadosťučinenie vychádza z ust. § 255 CSP. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Požiadavka na spravodlivé rozhodnutie súdu v zmysle čl. 2 ods. 1 CSP i v časti trov konania si podľa názoru odvolacieho súdu vyžaduje, aby súd v takomto type sporov naďalej prihliadal na skutočnosť, že výška priznaného plnenia nezávisela od žalobcu, ale od úvahy súdu. Samotný úspech strany v konaní nie je možné hodnotiť mechanicky len porovnaním toho, akú sumu si ako primerané finančné zadosťučinenie žalobca uplatnil podanou žalobou a aká suma mu bola v konečnom rozhodnutí priznaná. Hodnotenie úspechu v konaní by malo byť prísne individuálne s prihliadnutím na konkrétnu právnu úpravu vzťahujúcu sa k samotnému uplatnenému nároku ako aj na všetky relevantné okolnosti prípadu. Pri mechanickom prístupe k hodnoteniu úspechu v konaní by veľmi jednoducho mohlo dôjsť k porušeniu základného princípu, na ktorom stojí civilné sporové konanie. Preto je potrebné vykladať ust. § 255 ods. 1 CSP práve v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania.

Pre absenciu výslovnej právnej úpravy v novom procesnom poriadku je uvedený postup možný v zmysle čl. 4 ods. 2 CSP, keď neodporuje princípom, na ktorých je Civilný sporový poriadok založený. V predmetnom konaní sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplata prizeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom z rozsudku súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu je zrejmé, že takýto nárok žalobcovi vznikol a jeho žaloba bola dôvodná. Žalovaný je osobou zodpovednou za protiprávny zásah do spotrebiteľských práv žalobcu a je povinný uhradiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v dôsledku jeho protiprávneho konania. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že žalobca bol v konaní úspešný, účinne sa domohol ochrany svojich práv. Žalobca si uplatnil nárok na finančné zadosťučinenie v sume 497,91 Eur. Stanovenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia v danej veci však záviselo od úvahy súdu. Spravodlivému usporiadaniu vecí preto zodpovedá len také rozhodnutie, kedy je žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu. Konkrétna výška náhrady trov konania sa v danom prípade odvíja od súdom priznanej sumy, nie od sumy uplatnenej žalobou.

Z uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania zmenil tak, že v zastavenej časti uplatneného nároku priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu uvedenom vo výroku voči žalovanému a vo vzťahu k primeranému finančnému zadosťučineniu priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy v plnom rozsahu. O výške týchto náhrad trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

9. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že vo veci samej bol žalobca úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.